

LESDOELEN

Deze lesfiche is de eerste les van de lessenreeksfiche 'Meertalige posters opendeurdag'. In deze les oriënteren de leerlingen zich op het doel van het onderzoek en bouwen ze kwaliteitsbesef op om uiteindelijk zelf een evaluatieschema op te stellen.

Leerplandoelstellingen:

- De leerlingen selecteren relevante informatie in gesproken geschreven teksten.
- De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met specifieke inhoud van het leerplan.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

- Voorbeelden van taalvariatie en taalvariëteit (bv. Wat als iedereen sprak als een Marokkaan)
- Teksten over taalvariatie (bv. [De taal van de straat is meer dan straattaal](#), [Spreek we door YouTube straks allemaal Cités?](#), [Maakt WhatsApp ons taalgevoel kapot, fwa?](#), [Zeggen we straks allemaal 'de meisje' en 'shtijl'?](#), [Waaraan kan je straattaal herkennen?](#))
- Enkele voorbeelden van posters

BEGINFASE VAN DE LES

Stel in de eerste fase van de les van de lessenreeks het volledige traject voor. Je kan dit doen met een graphic organizer. Op die manier kan je de leerlingen duidelijk maken waar ze naartoe werken (een poster die effectief gebruikt wordt om de opendeurdag van de school aan te kondigen) en welke stappen ze hierin zullen zetten.

Focus daarna op de stap die in deze les aan bod komt en het resultaat dat tijdens deze les bereikt moet worden: een evaluatierubric die ze zullen gebruiken om hun eigen ontwerpen te beoordelen en bij te sturen. Om deze rubric te kunnen maken, hebben ze kwaliteitsbesef nodig over het opstellen van posters, kennis over het communicatieschema en kennis over taalvariatie en taalvariëteiten. Deze kennis bouwen ze in deze eerste les op.

MIDDENFASE VAN DE LES

Werk met een doorschuifstelsel (station rotation) zodat alle leerlingen alle bronnen kunnen verkennen. Ze hebben de input uit alle bronnen nodig om het einddoel te bereiken. Geef elk 'station' een duidelijke opdracht mee.

- Station 1: een aantal voorbeelden van taalvariatie en taalvariëteit
 - Laat leerlingen voor elk van de voorbeelden het communicatieschema invullen.
- Station 2: teksten over taalvariatie
 - Laat leerlingen een begrippenkader opstellen op basis van de bronnen.
 - **Differentiatie:** Afhankelijk van de groep kan het zinvol zijn om deze opdracht meer te begeleiden door bijvoorbeeld de termen zelf al aan te leveren en de leerlingen de verklaringen te laten zoeken.
- Station 3: voorbeelden van posters
 - Laat leerlingen een vergelijking maken van de verschillende posters en op basis van die vergelijking zelf kwaliteitscriteria opstellen.

EINDFASE VAN DE LES

Op basis van de input uit de drie stations stellen de leerlingen klassikaal een evaluatierubric op die ze zelf gaan gebruiken om hun posters te beoordelen en te laten beoordelen. Het kan zinvol zijn om deze oefening in een omgekeerde piramide aan te pakken: leerlingen werken per twee een rubric uit, daarna herwerken ze samen met een ander groepje hun rubric tot een nieuwe rubric (dus per vier), daarna met nog een groter groepje en tot slot klassikaal.

Differentiatie: Je kan ook meteen de voorbeelden klassikaal verzamelen (bv. via een Padlet) en via klassikale feedback tot een gezamenlijke versie te komen.

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSITUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?